

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av folkpensionslagen och sjukförsäkringslagen samt vissa andra lagar som folkpensionsanstalten verkställer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att till folkpensionslagen, familjepensionslagen, lagen om handikappbidrag, lagen om bostadsbidrag för pensionstagare samt sjukförsäkringslagen fogas stadganden om jämställandet av förmåner som betalas från utlandet med sådana motsvarande förmåner i finsk lagstiftning som skall beaktas vid fastställandet av förmåner enligt ovan nämnda lagar.

Det föreslås att ersättandet av sjukvård från sjukförsäkringen skall begränsas. Avsikten är att vård som givits utomlands skall ersättas endast i de fall där sjukvård inte kan fås inom det aktuella landets system.

Vidare föreslås att socialskyddsavgifterna inte längre skall användas till finansiering av handikappbidrag, vårdbidrag för barn och bostadsbidrag för pensionstagare. Förmånerna

skall enligt förslaget helt betalas av offentliga medel.

De begränsningar som föreslagits för ersättande av vård som givits utomlands minskar förmånsutgifterna för sjukförsäkringen med ca 6 milj. mk om året. De ändringar som gäller finansieringen av handikappbidraget, vårdbidraget för barn och bostadsbidraget för pensionstagare ökar statens utgifter med uppskattningsvis 1 130 milj. mk. Statens garantiavgifter minskar 1995 med motsvarande belopp och därför uppstår inga tilläggskostnader. De övriga föreslagna ändringarna har inga nämnvärda statsekonomiska verkningar.

Propositionen ansluter sig till budgetproposition för 1995 och avses bli behandlad i samband med den. Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1995.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och de föreslagna ändringar

I Folkpensionslagen (347/56), familjepensionslagen (38/69), lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) och lagen om handikappbidrag (124/88) liksom i sjukförsäkringslagen (364/63) ingår stadganden om hur man vid fastställandet av en persons rätt till en förmån eller vid fastställandet av förmånens belopp skall beakta en förmån som personen får enligt någon annan lag. Stadgandena gäller inte situationer där personen får motsvarande förmån enligt lagstiftningen i någon annan stat.

För den praktiska tillämpningen har avsaknaden av stadganden om förmåner som betalas på basis av lagstiftningen i en främmande stat aldrig tidigare gett upphov till problem. Rätten till förmåner baserar sig på att förmånstagaren skall vara bosatt i Finland och förmåner har i allmänhet inte beviljats personer som är bosatta utomlands. Å andra sidan har personer som är bosatta i Finland endast i sällsynta fall fått sådana förmåner från utlandet som kan jämföras med de förmåner som folkpensionsanstalten betalar. Det har varit möjligt att samordna förmånerna på basis av de konventioner om social trygghet som Finland slutit.

Samordning av överlappande förmåner möj-

liggörs även av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 som ingår i en bilaga till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. I och med den ökade rörligheten uppstår dock nya situationer där det är nödvändigt med stadganden om hur förmåner som betalas från en främmande stat skall jämföras med förmåner enligt finsk lagstiftning.

1.1.1. Pensions- och handikappförmåner

Invaliditetspension enligt folkpensionslagen betalas inte samtidigt som förmånstagaren får dagpenning enligt sjukförsäkringen. Rätten till pension kan i allmänhet uppkomma tidigast vid ingången av den månad som följer sedan rätten till dagpenning upphört. Invaliditetspension enligt folkpensionslagen har i praktiken inte beviljats samtidigt som dagpenning betalas för sjukdom enligt en annan stats lagstiftning, även om lagen inte innehåller något uttryckligt stadgande om detta. På basis av sjukdom betalas dagpenning i allmänhet från det land där förmånstagaren är bosatt eller arbetar. Folkpension har inte beviljats utomlands bosatta personer. Inte heller enligt de konventioner om social trygghet som Finland slutit har invaliditetspension i allmänhet beviljats utomlands bosatta personer.

I de flesta fall gäller situationer där en person kan ha rätt till förmån från två eller flera länder personer som flyttar från ett nordiskt land till ett annat. På basis av artikel 5 i den nordiska konvention om social trygghet som gällde före 1994 samordnades förmåner som betalas från två eller flera nordiska länder. När en förmån enligt ett nordiskt lands lagstiftning inskränktes om den sammanträffade med andra förmåner, tillämpades detta stadgande om inskränkning enligt artikeln även när det gällde en motsvarande förmån som gavs enligt ett annat nordiskt lands lagstiftning. Artikeln tillämpades utom på situationer där en förmån enligt finsk lagstiftning skulle minskas med beloppet av en annan förmån även på situationer där erhållandet av en förmån helt och hållet hindrade beviljandet av en annan förmån. Sålunda har en person som erhåller invaliditetspension från ett annat nordiskt land inte beviljats handikappbidrag från Finland enligt lagen om handikappbidrag. Även andra konventioner om social trygghet som Finland slutit innehåller motsvarande bestämmelser.

I den nya nordiska konventionen om social trygghet som trädde i kraft vid ingången av 1994 (FördrS 106/93) har tagits in en bestämmelse som gäller begränsning av överlappande förmåner. Artikelns ordalydelse lämnar dock i någon mån rum för tolkning av om erhållandet av en förmån helt förhindrar uppkomsten av rätten till en annan förmån. För att situationen skall klargöras i synnerhet för dem som inte omfattas av tillämpningsområdet för förordning 1408/71 är det nödvändigt att foga stadganden om detta till den nationella lagstiftningen.

Artikel 12 i rådets förordning 1408/71 innehåller sådana allmänna bestämmelser om samordning av överlappande förmåner som gäller andra förmåner än pensioner. Utgångspunkten är enligt artikel 12 att förordningen varken ger eller bevarar rätten till flera förmåner av samma slag för samma period av obligatorisk försäkring. Dessutom får bestämmelserna i en medlemsstats lagstiftning om minskning, innehållande och indragning av förmåner för den som samtidigt har andra socialförsäkringsförmåner eller annan inkomst åberopas även om rätten till dessa förmåner har beviljats enligt en annan medlemsstats lagstiftning eller om inkomsten förvärvats inom en annan medlemsstats territorium. Samordning enligt artikel 12 förutsätter således inte att det i nationell lagstiftning skall finnas bestämmelser om beaktandet av utländska förmåner.

Förordning 1408/71 tillämpas i regel endast på medborgare i EES-stater. Sålunda beror det på den nationella lagstiftningen om förmåner som erhålls av sådana s.k. medborgare i tredje stat som är försäkrade inom någon EES-stats territorium och förmåner som beviljas av någon annan än en EES-stat blir beaktade.

I de regler i förordning 1408/71 som gäller val av lagstiftning stadgas om vilken stats lagstiftning som skall tillämpas på en arbetstagarare. Förordningen anger dock inte vilken lagstiftning som skall tillämpas på en dylik persons familjemedlemmar. Familjemedlemmars rätt till förmåner avgörs enligt nationell lagstiftning. En person som är bosatt i Finland och omfattas av sådan lagstiftning om social trygghet som grundar sig på bosättning kan ha rätt att få en förmån enligt en annan EES-stats lagstiftning antingen därför att han är familjemedlem till en arbetstagarare som är försäkrad i den staten eller självständigt på basis av egen rättighet. Europadomstolens rättspraxis ger

stöd för att förordningen även i dessa fall omedelbart berättigar till en samordning. För att en överlappning av förmåner skall kunna förhindras är det dock motiverat att beaktandet av en förmån som betalas från en annan stat alltid säkerställs när en förmån beviljas enligt finsk lagstiftning.

Enligt en lag om ändring av folkpensionslagen (547/93), som trädde i kraft vid ingången av 1994, beaktas pension som betalas från utlandet inte längre som inkomst när folkpensionens tilläggsdel fastställs. Relaterandet av folkpensionen till hur länge en person varit bosatt i Finland minskar däremot tilläggsdelen på motsvarande sätt. En finsk medborgare som är anställd utomlands hos Förenta Nationerna eller i någon annan mellanstatlig organisation anses dock enligt den lagstiftning om social trygghet som baserar sig på bosättning alltjämt under den tid som anställningsförhållandet varar vara bosatt i Finland. Pension som erhålls på basis av ett dylikt anställningsförhållande skall kunna beaktas även vid fastställandet av folkpensionens tilläggsdel, liksom även arbetspension som intjänats i Finland. Det föreslås att stadganden om detta skall fogas till folkpensionslagen. Om personen under ett dylikt anställningsförhållande inte har omfattats av finsk lagstiftning, minskar den tid som han varit bosatt utomlands tilläggsdelen. Under en sådan period som en person har tjänstgjort utomlands för någon internationell organisation, t.ex. Internationella röda korset anses han inte vara bosatt i Finland. Pension som intjänas i sådan tjänstgöring behandlas som andra pensioner som betalas från utlandet.

Vidare föreslås att till folkpensionslagen, familjepensionslagen och lagen om handikappbidrag samt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare fogas stadganden om att en annan förmån än en pensionsförmån som grundar sig på en annan stats lagstiftning och bestämmelser för mellanstatliga organisationer vid beviljandet av folkpensionsanstaltens förmåner skall beaktas som om det skulle vara fråga om en förmån enligt finsk lagstiftning. Med en likadan förmån avses en förmån som på samma grund baserar sig på en annan stats lagstiftning eller beviljas för samma ändamål. Det skulle inte ha någon betydelse om förmånen beviljas från ett system som baserar sig på bosättning eller ett system som baserar sig på arbete.

Ett tilläggspaket till EES-avtalet (530/94) trädde i kraft den 1 juli 1994. Genom förord-

ning 1247/92 som fogades till bilaga 6 i tilläggspaketet har förordning 1408/71 ändrats. Enligt ändringarna behöver de icke avgiftsfinansierade förmåner som nämns i den nya bilagan II a inte betalas till en förmånstagare som är bosatt inom någon annan medlemsstats territorium. Med icke avgiftsfinansierade förmåner avses förmåner som finansieras av offentliga medel. När det gäller Finland är handikappbidrag, vårdbidrag för barn samt bostadsstöd för pensionstagare dylika särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner enligt bilaga II a. För närvarande finansieras dessa förmåner av folkpensionsanstaltens medel genom att även de socialskyddsavgifter som uppburits hos arbetsgivaren och den försäkrade används. Därför föreslås att de nämnda förmånerna i framtiden helt skall betalas av offentliga medel.

1.1.2. Sjukförsäkringen

I vissa länder hör det till arbetsgivaren att betala ersättning för förlorad inkomst på grund av sjukdom och ålderdom. Personer som är anställda i FN eller dess fackorgan får likaså i allmänhet lön för den tid de varit sjuka eller moderskapslediga.

I 27 § sjukförsäkringslagen stadgas om den subsidiära karaktären hos dagpenning som betalas på grund av arbetsoförmåga. Enligt 1 mom. kan även motsvarande förmån som betalas från en främmande stat helt eller delvis beaktas när dagpenningen beviljas. Stadgandet gäller dagpenning som betalas på basis av sjukdom. Däremot finns inga motsvarande stadganden om föräldraförmåner. Artikel 12 i förordningen förhindrar dock att en föräldraförmån som beviljas från en annan EES-stat överlappar en förmån som beviljas i Finland.

Lön för tiden för ledighet vid sjukdom eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet hindrar enligt 28 § sjukförsäkringslagen inte utbetalningen av dagpenning eller föräldraförmåner. Om den försäkrade enligt lagen har rätt att få lön eller någon motsvarande ersättning för nämnda tid, har rätten till dagpenning eller föräldraförmåner begränsats till den del dagpenningen eller föräldraförmånen överskrider hans lön eller någon annan ersättning. Lönen eller ett belopp som motsvarar någon annan ersättning betalas på arbetsgivarens ansökan till arbetsgivaren. Om rätten till lön eller motsvarande ersättning grundar sig på ett

kollektivavtal eller något annat avtal, betalas föräldraförmånen eller sjukdagpenningen till arbetsgivaren förutsatt att detta bestämts i avtalet.

Enligt tillämpningspraxis kan stadgandena i 28 § tillämpas förutsatt att arbetsgivaren enligt lag eller avtal är skyldig att betala lön för nämnda tid och att han också har rätt att på ansökan få den förmån som motsvarar lönen från dagpenningen eller föräldraförmånen. Lön eller någon motsvarande förmån har i praktiken inte betalats till en utländsk arbetsgivare. I dessa fall har dagpenningen eller föräldraförmånen betalats i sin helhet till arbetstagaren. Dagpenningen och föräldraförmånen har betalats i sin helhet även då arbetsgivaren är en internationell organisation som är verksam i Finland eller utomlands.

Lön som en arbetstagare erhållit från en annan EES-stat kan på basis av artikel 12 i förordningen beaktas vid fastställandet av en förmån i Finland. På motsvarande sätt har en arbetsgivare med "medborgarskap" i en EES-stat under samma förutsättningar som finska arbetsgivare rätt att få en sådan andel av dagpenningen eller föräldraförmånen som motsvarar den lön han betalar.

För att en enhetlig praxis skall kunna skapas är det nödvändigt att alla sådana fall där en utländsk arbetsgivare eller en internationell organisation betalar en lön som är jämförbar med en social förmån skall denna kunna anses minska den finska förmånen. Den gäller även en föräldraförmån som betalas från en annan stat. Stadganden om detta förelås bli fogade till sjukförsäkringslagen.

På basis av 25 § sjukförsäkringslagen stadgas genom förordning om erläggande i utlandet av förmåner och ersättande av vård som givits den försäkrade i utlandet. Enligt 7 § sjukförsäkringsförordningen (473/63) ersätts sjukvårdskostnader som uppkommit utomlands både om den försäkrade har blivit i behov av vård utomlands och då han har rest utomlands för att få vård. Vård som givits utomlands ersätts till det belopp som skulle ha betalats om vården givits i Finland. Resekostnader ersätts inte.

Årligen förekommer uppskattningsvis 15 000—20 000 fall där vård som givits utomlands skall ersättas. I största delen av fallen har reseförsäkringen ersatt vården och försäkringsbolaget har med fullmakt av den försäkrade ansökt hos folkpensionsanstalten om den andel

som sjukförsäkringen ersätter. T.ex. vård i samband med hälsoresor har numera inte någon nämnvärd betydelse. Ersättningen är i genomsnitt ca 15 % av kostnaderna. De förvaltningskostnader som behandlingen ger upphov till är jämfört med ersättningsbeloppen och ersättningarnas betydelse oproportionerligt stora.

När en person som är försäkrad i Finland tillfälligt vistas i något land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får han omedelbar sjukvård inom statens system på samma sätt som om han vore försäkrad i staten. Pensionärer har även rätt till annan vård än sådan som de behöver omedelbart. En person som är försäkrad i Finland kan under vissa förutsättningar även få tillstånd att söka sig till vård i en annan EES-stat. I dessa fall ersätts den aktuella staten på basis av förordningen 1408/71 för vårdkostnaderna i enlighet med 76 § sjukförsäkringslagen av statens medel. Utom i EES-staterna ges sjukvård för närvarande på basis av sjukvårdsavtal med Ungern och Australien samt på basis av ett arrangemang gällande avtal om social trygghet med Quebec i de berörda länderna. I dessa fall är det inte nödvändigt att ersätta vården från sjukförsäkringen ens i det fall att vården ges i en enhet som står utanför det allmänna hälsovårdssystemet i den aktuella staten. Det är inte ändamålsenligt att ersätta sådan utomlands given vård som inte omfattas av ersättnings-systemet i den stat där vården givits även om motsvarande vård i Finland skulle omfattas av ersättning. En reseförsäkring eller någon annan privat försäkring kan ge försäkringstagaren en bättre rättighet till sjukvård på samma sätt som tidigare. Däremot skall sjukförsäkringssystemet delta i ersättandet av en dylik vård endast i det fall att vården har givits i Finland.

På basis av ovanstående föreslås att 25 § sjukförsäkringslagen ändras så att såsom sjukvård ersätts vård som givits utomlands endast om den försäkrade har blivit i behov av vård där och han inte har någon rätt att få vård i det aktuella landet.

Vården skall liksom nu ersättas enligt samma principer som vård som givits i Finland och högst till det belopp som skulle ha betalats om vården givits i Finland. Uppsökande av vård utomlands skall inte längre ersättas. Resekostnaderna kommer på samma sätt som nu att stå utanför ersättningen.

2. Förhållande till internationella fördrag

De föreslagna stadgandena, som dels skall förhindra att förmånerna överlappar varandra, dels skall samordna förmåner, kommer i första hand att tillämpas i situationer där Finland inte binds av stadganden eller bestämmelser i internationella avtal. Bestämmelserna i förordning 1408/71, som ingår i EES-avtalet, går t.ex. före den nationella lagstiftningens stadganden, om de står i strid med varandra. De ändringar som nu föreslås harmonierar med förordningens principer och bestämmelser. Bestämmelserna i förordningen gör det även möjligt att tillämpa de samordningsstadganden som ingår i den nationella lagstiftningen med undantag av pensionsstadgandena, även i de fall då det inte finns uttryckliga stadganden om en samordning med en utländsk förmån.

De bestämmelser i förordning 1408/71 som gäller pensioner förbjuder en samordning av utbetalning av arbetstagar- eller företagarpensioner från olika stater i det fall då det är fråga om liknande förmåner som baserar sig på samma persons försäkring. Däremot får t.ex. familjepension och egen pension samordnas om det finns sådana stadganden i den nationella lagstiftningen. Begränsningarna gäller närmast de situationer där två eller flera medlemsstater samordnar samma förmåner, och syftet är att förhindra att samma förmån till sitt fulla belopp dras av från flera andra förmåner.

3. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Den regeringsproposition med förslag till revidering av fullföljdsstadgandena i arbetspensions- och folkpensionslagstiftningen som avläts till riksdagen den 10 juni 1994 (RP 117/1994 rd) bör beaktas vid behandlingen av denna proposition.

Regeringen avlåter en särskild proposition

om på vilket sätt samordningsstadganden gällande motsvarande utländska förmåner skall tas in i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om rehabiliteringspenning.

4. Ekonomiska verkningar

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avsikten är att den skall behandlas i samband med den.

Om ersättningen för vård som erhållits utomlands begränsas på det föreslagna sättet kan förmånsutgifterna och förvaltningskostnaderna enligt beräkningarna minska med sex milj. mk om året.

De sammanlagda kostnaderna för handikappbidragen 1995 beräknas bli ca 160 milj. mk och kostnaderna för vårdbidraget för barn 410 milj. mk. Kostnaderna för bostadsbidrag för pensionstagare beräknas 1995 bli ca 1 070 milj. mk, varav kommunernas andel skulle uppgå till ca 460 milj. mk. På grund av lagändringen skulle statens kostnader för handikappbidraget öka med 155 milj. mk, för vårdbidraget för barn med 385 milj. mk och för bostadsbidraget för pensionstagare med 590 milj. mk, totalt 1 130 milj. mk. Det garantibelopp staten betalar enligt 59 § folkpensionslagen minskar 1995 med motsvarande belopp, varför några tilläggskostnader inte kommer att uppstå.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag i samarbete med folkpensionsanstalten.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft vid ingången av år 1995.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Folkpensionslagen

26 §. I 1 mom. tas enligt förslaget in bestämmelser om på vilket sätt man vid beräkning av tilläggsdelens belopp beaktar en sådan pension och familjepension som tjänats in vid tjänstgöring i en mellanstatlig organisation liksom förmån som betalas från utlandet och som grundar sig på lagstadgan olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring.

Sådan ersättning för förlorad inkomst som betalas på basis av trafikskada räknas numera som inkomst endast till den del den betalas för längre tid än ett år, d.v.s. för den tid som överskrider 365 dagar. Om ersättningen har betalats i perioder, räknas den som inkomst först efter det att perioderna sammanlagt överstiger 365 dagar. Det föreslås att bestämmelsen ändras så, att ersättning för förlorad inkomst räknas som inkomst efter det att ett år förflutit från olyckan även i sådana fall där ersättningen har betalats för mindre än 365 dagar.

30 a §. En fortlöpande ersättning som betalas från en främmande stat eller enligt en internationell organisations bestämmelser utgör enligt förslaget på samma sätt som en motsvarande ersättning enligt finsk lagstiftning ett hinder för beviljande av vårdbidrag för pensionstagare.

39 §. Enligt förslaget skall en förmån som motsvarar sjukdagpenningen och som utbetalas enligt lagstiftningen i en främmande stat eller lön som motsvarar en sådan förmån utgöra ett hinder för beviljande av invaliditetspension liksom för utnyttjande av rätten till sjukdagpenning enligt finsk lag, dock högst för den maximala utbetalningstiden för dagpenning i Finland.

39 a §. Enligt förslaget skall en förmån som betalas från utlandet och som är jämförbar med sjukdagpenningen liksom sjukdagpenning enligt finsk lag utgöra ett hinder för utbetalningen av individuell förtidspension.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Sådan ersättning för förlorad inkomst som betalas på grund av trafikskada räknas som inkomst enligt 26 § 1 mom. 3 punkten endast om skadan skett den 1 januari 1995 eller senare.

Om pensionen har beviljats innan denna lag trätt i kraft, skall sådan pension som betalas på

basis av tjänstgöring i en mellanstatlig organisation samt sådan pension som den försäkrade själv får från utlandet på basis av olycksfall eller trafikskada beaktas som inkomst i samband med den justering av pensionen som följer närmast efter lagens ikraftträdande, om den inte redan beaktats på grundval av ikraftträdelsestadgandet i den lag som trädde i kraft vid ingången av 1994 (547/93).

En fortlöpande ersättning som betalas från utlandet skall utgöra ett hinder för erhållande av vårdbidrag för pensionstagare om ansökan eller krav på justering av vårdbidraget har anlänt den 1 januari 1995 eller senare. En förmån som är jämförbar med sjukdagpenning från utlandet skall beaktas då tidpunkten för den första pensionsutbetalningen bestäms i de fall där pensionsansökan anlänt den 1 januari 1995 eller senare.

1.2. Familjepensionslagen

8 §. Enligt förslaget utgör pension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension på samma sätt som folkpension ett hinder för beviljande av barnpension.

9 a §. Enligt förslaget skall en änkas begynnelsespension minskas med egen pension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension eller frontmannapension, liksom den minskas med motsvarande pension enligt finsk lag.

9 b §. Enligt förslaget utgör egen pension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension, liksom folkpension, ett hinder för beviljande av en änkas fortsättningspension.

12 §. Enligt förslaget leder egen pension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension, liksom folkpension, till att rätten till barnpension upphör.

13 §. Enligt förslaget leder egen pension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension, liksom folkpension, till att änkas rätt till pension upphör.

15 b §. Det föreslås att i 3 mom. stadgas om att familjepension som intjänats under tjänstgöring i en mellanstatlig organisation samt familjepension som betalas från utlandet och

som grundar sig på olycksfalls- eller trafikförsäkring skall beaktas vid beräkningen av tilläggsdelens belopp.

20 §. Enligt förslaget utgör invaliditetspension som betalas från utlandet och som jämföras med folkpension, liksom folkpension, ett hinder för beviljande av barnpension.

21 §. Enligt förslaget utgör egen pension som betalas från utlandet, liksom motsvarande pension enligt finsk lag, ett hinder för beviljande av efterlevandes fortsättningspension.

22 §. Enligt förslaget utgör efterlevandepension som betalas från utlandet på grund av ett tidigare äktenskap, liksom motsvarande pension enligt finsk lag, ett hinder för beviljande av efterlevandepension.

25 §. Enligt förslaget leder egen pension som betalas från utlandet, liksom motsvarande pension enligt finsk lag, till att rätten till barnpension upphör.

26 §. Enligt förslaget leder egen pension som betalas från utlandet, liksom motsvarande pension enligt finsk lag, till att rätten till efterlevandepension upphör.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

Genom denna lag upphävs 1 § 1 mom. lagen den 23 oktober 1992 om ändring av familjepensionslagen (947/92) samt 15 b § 3 mom. 10 punkten lagen den 28 juni 1993 om ändring av familjepensionslagen (568/93) som på grund av fördröjningen av EES-avtalet blivit i kraft. Sålunda 1 § 1 mom. och 15 b § 3 mom. 10 punkten familjepensionslagen, sådana de lyder i lag av den 28 juni 1993 (548/93), som trädde i kraft genom förordning av den 30 december 1993 (1645/93) för blir i kraft.

Förmåner som betalas från utlandet enligt 15 b § 3 mom. 12 punkten i lagen räknas som inkomst som inverkar på tilläggsdelen om pensionsansökan inkommit den 1 januari 1995 eller senare.

Enligt förslaget skall dessutom tillämpas vad som stadgas i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av familjepensionslagen (548/93).

Förmåner som betalas från utlandet skall utgöra ett hinder för beviljande av familjepension i sådana fall där pensionsansökan inkommit den 1 januari 1995 eller senare.

1.3. Lagen om vårdbidrag för barn

6 §. Enligt förslaget skall kostnaderna för

vårdbidrag för barn betalas av statens medel. Ändringen ansluter sig till rådets förordning (EEG) nr 1247/92, som ingår i bilaga 6 i tilläggsprotokollet till EES-avtalet och som är en ändring av förordning 1408/71. Enligt förordningens nya bilaga II a avses med vårdbidrag för barn i enlighet med artikel 4.2 a en särskild, icke avgiftsfinansierad förmån som inte behöver betalas till en förmånstagare bosatt i ett annat EES-land. En förutsättning för att förmånen skall anses vara icke avgiftsfinansierad är att den finansieras av andra medel än socialskyddsavgifter som uppbärs hos arbetstagare eller arbetsgivare. Staten skall i förskott betala 90 % av beloppet för de vårdbidrag som godkänts för betalning. Förfarandet skall vara samma som i fråga om familjepension.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

1.4. Lagen om handikappbidrag

1 §. Enligt förslaget utgör en förmån som betalas från utlandet och som jämföras med handikappbidrag ett hinder för beviljande av handikappbidrag. Handikappbidrag skall inte heller beviljas en person som från utlandet får sådan pension som jämföras med en finsk pension som utgör ett hinder för erhållande av handikappbidrag.

3 §. Enligt förslaget utgör en fortlöpande förmån som betalas med stöd av lagstiftningen i en annan stat eller en internationell organisations bestämmelser, liksom motsvarande ersättning enligt finsk lagstiftning, ett hinder för beviljande av handikappbidrag.

6 §. Det föreslås att handikappbidraget betalas av statens medel. Liksom vårdbidraget för barn är även handikappbidraget en särskild, icke avgiftsfinansierad förmån som inte finansieras med hjälp av socialskyddsavgifter. Staten skall i förskott betala 90 % av beloppet för de vårdbidrag som godkänts för betalning. Förfarandet skall vara det samma som i fråga om vårdbidrag för barn och familjepension.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Lagens 1 och 3 §§ skall tillämpas på handikappbidrag som beviljas på basis av de ansökningar som anlänt efter lagens ikraftträdande.

En förmån som jämföras med handikappbidrag och som betalas från utlandet samt

pension och ersättning som betalas från utlandet och som inverkar på erhållande av handikappbidrag skall beaktas i de fall där anhållan om handikappbidrag eller krav på justering av bidrag har anlänt efter att lagen trätt i kraft.

1.5. Lagen om bostadsbidrag för pensionstagare

6 §. Enligt förslaget skall sådana förmåner som betalas från utlandet och som motsvarar i 6 § 2 mom. avsedda förmåner inte räknas såsom inkomst vid fastställandet av bostadsbidrag. Utländska folkpensioner skall däremot dock räknas såsom inkomst, bortsett från en förmån som motsvarar vårdbidraget för pensionstagare, maketillägg eller barn tillägg.

11 §. Paragrafen föreslås bli ändrad så, att kostnaderna för bostadsbidraget på samma sätt som för handikappbidraget och vårdbidraget för barn helt betalas av offentliga medel. Staten skall i förskott betala 90 % av sin andel av det belopp som beräknas åtgå till betalning av bostadsbidrag.

14 §. Paragrafens hänvisning till 41 § folkpensionslagen slopas. Bostadsbidrag för pensionstagare är en förmån som betalas endast för en bostad i Finland.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Lagens 6 § skall tillämpas på de bostadsbidrag som börjar löpa eller som justeras efter att lagen trätt i kraft.

1.6. Sjukförsäkringslagen

25 §. Enligt 1 mom. skall sjukvård som erhållits utomlands ersättas endast i sådana fall där den försäkrade blivit tvungen att anlita vård i en annan stat och inte varit berättigad till sådan vård. Vårdersättning med stöd av sjukförsäkringslagen skall i allmänhet komma i fråga först i en sådan situation att Finland och ifrågavarande stat inte har ett sådant socialskyddsavtal eller annat avtal som tryggar sjukvården för den som är försäkrad i Finland. Att någon blivit tvungen att anlita vård begränsas inte enbart till sådana situationer där sjukdomen har brutit ut utomlands. Stadgandet gäller också sådana fall där den försäkrade lider av en kronisk sjukdom som kräver kontinuerlig vård.

Enligt 2 mom. skall ersättning för vården

liksom hittills betalas högst till det belopp som skulle ha ersatts om vården getts i Finland. En resa i utlandet skall inte heller ersättas i annat fall än att behovet av vård uppstått nära statsgränsen och vården har getts på grannstatens territorium. Omnämmandet av sjukdagpenning och föräldrapenning slopas såsom överflödigt, eftersom alla försäkrade ändå har rätt till dessa förmåner.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan en förmån som betalas från utlandet och som motsvarar en förmån som avses i lagen och en förmån som kan samordnas med en sådan förmån beaktas då en förmån enligt lagen bestäms. Lön som betalas från utlandet kan samordnas med sjukdagpenning och föräldrapenning på samma sätt som en socialskyddsförmån.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Lagen är tillämplig på dagpenning och föräldrapenning som betalas efter att lagen har trätt i kraft och på sådana vårdkostnader som har uppstått efter ikraftträdandet.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

Stadgandena i folkpensionslagen och familjepensionslagen om att pensionen skall betraktas som inkomst tillämpas som föres ikraftträdande stadgande. De stadganden som hindrar utbetalning av förmåner tillämpas dock på sådana fall där förmånsansökan har lämnats in efter det att lagen trätt i kraft.

De föreslagna stadgandena om finansieringen vilka ingår i lagen om vårdbidrag för barn, lagen om handikappbidrag och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare tillämpas på de förmåner som betalas efter att lagen har trätt i kraft.

De föreslagna ändringarna av sjukförsäkringslagen tillämpas på en sådan förmån som betalas efter att lagen har trätt i kraft och på sådana kostnader som uppstått efter ikraftträdandet.

3. Lagstiftningsordning

De föreslagna lagändringarna inverkar på sådana förmåner som beviljas personer som

varit försäkrade utomlands. De förmåner som intjänats och betalas ut för sådan tid jämföras med motsvarande förmåner enligt finsk lagstiftning vid beviljande av en förmån. Avsikten är inte att försvaga utkomstskyddets nivå från den lagstadgade nivån. Det är alltså inte fråga om att försvaga det lagstadgade grundläggande

utkomstskydd som avses i 66 § 7 mom. riksdagsordningen eller det skydd som avses i 67 §. Därför kan de föreslagna lagändringarna göras i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 26 § 1—3 punkt, 30 a § 5 mom., 39 § 3 mom. och 39 a § 2 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 26 § 1 mom. 1 punkten ändrad genom lag av den 28 juni 1993 (567/93), 2 punkten genom lag av den 28 juni 1993 (564/93) och 3 punkten genom lag av den 18 januari 1985 (53/85), 30 a § 5 mom. i lag av den 5 februari 1988 (123/88), 39 § 3 mom. i lag av den 30 december 1965 (705/65) och 39 a § 2 mom. i lag av den 26 juli 1985 (670/85), som följer:

26

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den försäkrade varaktigt utgående

1) pension och familjepension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande, företagarverksamhet eller verksamhet för förtroendevalda, uppdragsavtal med en kommun eller samkommun om familjevård som avses i 1 § familjevårdarlagen (312/92), avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen eller på tjänstgöring i en mellanstatlig organisation;

2) olycksfallspension, familjepension, livränta och försörjningspension enligt den lagstadgade olycksfallsförsäkringen samt motsvarande förmån som betalas från utlandet;

3) invalidpension och familjepension samt ersättning för förlorad inkomst enligt de olika lagarna om trafikförsäkring, den sistnämnda ersättningen dock endast till den del den betalas för längre tid än ett år, samt motsvarande förmån som betalas från utlandet.

30 a §

Om den försäkrade på grund av nedsatt funktionsförmåga eller särskilda kostnader som vållats av sjukdom eller skada har rätt att, på det sätt som närmare stadgas genom förordning, få ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäk-

ring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen om skada, ådragen i militärtjänst, trafikförsäkringslagen (279/59) eller tidigare lagar som motsvarar dessa eller motsvarande ersättning från utlandet, har han inte på grund av samma skada rätt till vårdbidrag.

39 §

Har den försäkrade med stöd av 15 § 1 eller 3 mom. sjukförsäkringslagen rätt till dagpenning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, inträder rätten till invaliditetspension tidigast vid ingången av månaden efter den, för vilken han sist var berättigad till dagpenning. Har den försäkrade rätt att från utlandet få en förmån som motsvarar dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, beaktas den vid fastställandet av begynnelsetidpunkten för pensionen på samma sätt som dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, dock för högst den maximala betalningstiden enligt sjukförsäkringslagen. Förmånen kan även jämföras med lön som motsvarar en dylik förmån.

39 a §

Individuell förtidspension utbetalas inte för den kalendermånad under vilken den försäkra-

de har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller en motsvarande förmån som betalas från utlandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Den ersättning för förlorad inkomst som avses i 26 § 1 mom. 3 punkten räknas som inkomst i enlighet med nämnda punkt om skadan har inträffat den 1 januari 1995 eller senare.

Om pension har beviljats innan denna lag

träder i kraft, beaktas de förmåner som avses i 26 § 1 mom. 1—3 punkten såsom inkomst vid justering av pension sedan lagen trätt i kraft. Dessutom tillämpas vad som stadgas i 2, 3 och 5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av folkpensionslagen (547/93).

Stadgandena i 30 a § 5 mom., 39 § 3 mom. och 39 a § 2 mom. i denna lag tillämpas när en ansökan om förmån eller ett yrkande på justering av vårdbidrag anländer den 1 januari 1995 eller senare.

2.

Lag

om ändring av familjepensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 (38/69) 8 § 1 mom. 2 punkten, 9 a § 2 mom., i 9 b § det inledande stycket, 12 § 1 mom. 3 punkten, 13 § 2 mom., 15 b § 3 mom. 10 och 12 punkten, 20 § 2 mom., 21 § 4 mom., 22 § 2 mom., 25 § 1 mom. 4 punkten och 26 § 2 mom.,

dessalagrum sådana de lyder, 8 § 1 mom. 2 punkten i den nämnda lag av den 23 oktober 1992, 9 a § 2 mom. och 9 b § det inledande stycket i lag av den 26 juli 1985 (673/85), 12 § 1 mom. 3 punkten i lag av den 28 juli 1978 (589/78), 13 § 2 mom., i den nämnda lag av den 26 juli 1985, 15 b § 3 mom. 10 och 12 punkten i lag av den 28 juni 1993 (548/93), 20 § 2 mom., 21 § 4 mom., 22 § 2 mom., 25 § 1 mom. 4 punkten och 26 § 2 mom. i lag av den 9 februari (104/90), som följer:

8 §

Barn äger rätt till barnpension:

2) om det har fyllt 16 men inte 21 år och bedriver heltidsstudier eller genomgår yrkesutbildning och inte uppbär folkpension eller motsvarande pension från utlandet.

9 a §

Till en efterlevande make som får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) eller motsvarande pension från utlandet betalas i begynnelsepension likvärd endast det belopp med vilket begynnelsepensionen skulle överstiga nämnda pension.

9 b §

En efterlevande make som inte får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida

ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet har rätt till fortsättningspension,

12 §

Rätt till barnpension upphör:

3) om barnet beviljas invaliditetspension i enlighet med folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet.

13 §

Likaså upphör rätten till fortsättningspension för en efterlevande make som beviljas invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet. En efterlevande makes rätt till sådan fortsättningspension som betalas enligt 9 b § 1 punkten upphör även då den efterlevande inte

längre har att försörja barn under 16 år som är berättigat till barnpension.

15 b §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

10) stöd för hemvård av barn eller partiellt stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92);

12) familjepension som betalas från utlandet och som beviljats efter samma förmånslåtare eller därmed jämförbar fortlöpande förmån, dock så, att sådan familjepension enligt 26 § 1 mom. 1 punkten folkpensionslagen som grundar sig på tjänstgöring i en mellanstatlig organisation som avses i 5 § 2 mom. lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/93) samt familjepensioner som avses i 2 och 3 punkten i samma moment inte räknas som inkomst.

20 §

Ett barn som får invaliditetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet har inte rätt till barnpension.

21 §

En efterlevande make som får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) eller motsvarande pension från utlandet har inte rätt till efterlevandepension. Till en efterlevande make som får ovan nämnd pension betalas dock i begynnelsepension det belopp med vilket begynnelsepensionen skulle överstiga en sådan pension.

22 §

Får den efterlevande maken efterlevandepension enligt denna lag på basis av ett tidigare äktenskap eller motsvarande pension från utlandet, har den efterlevande inte rätt till någon ny familjepension.

25 §

Rätten till barnpension upphör vid ingången av månaden efter den då

4) barnet beviljas invaliditetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet, eller då:

26 §

Rätten till fortsättningspension upphör om den efterlevande maken beviljas förtida ålderspension enligt folkpensionslagen eller en sådan pension som motsvarar ålderspension eller förtida ålderspension och betalas från utlandet. Fortsättningspension betalas inte för den tid för vilken den efterlevande får invaliditets- eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Genom denna lag upphävs 1 § 1 mom. lagen den 23 oktober 1992 om ändring av familjepensionslagen (947/92).

Genom denna lag upphävs 15 b § 3 mom. 10 punkten lagen den 28 juni 1993 om ändring av familjepensionslagen (568/93).

Denna lag tillämpas när en pensionsansökan anländer den 1 januari 1995 eller senare. Dessutom tillämpas vad som stadgas i 2—5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av familjepensionslagen (548/93).

3.

Lag**om ändring av 6 § lagen om vårdbidrag för barn**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 § lagen den 4 juli 1969 om vårdbidrag för barn (444/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 4 januari 1974 (10/74), som följer:

6 §

De kostnader som folkpensionsanstalten åsamkas av vårdbidraget betalas av statens medel. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de vårdbidrag som skickats för

utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

4.

Lag**om ändring av lagen om handikappbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 4 mom. och 6 § lagen den 5 februari 1988 om handikappbidrag (124/88) samt fogas till 1 § sådant detta lagrum lyder delvis ändrat genom i lag av den 30 december 1993 (1577/93) ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

1 §

En person har inte rätt till handikappbidrag enligt denna lag om han får en förmån som kan jämföras med handikappbidrag som betalas från utlandet eller med de pensioner som nämns i 1 mom.

säkringslagen (279/59) eller motsvarande tidigare lagar eller motsvarande ersättning från utlandet, har han inte på grund av samma skada rätt till handikappbidrag.

6 §

De kostnader som handikappbidraget åsamkar folkpensionsanstalten ersätts av statens medel. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de handikappbidrag som skickats för utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

3 §

Har någon på grund av nedsatt funktionsförmåga, särskilda kostnader eller men som beror på sjukdom eller skada rätt att, på det sätt som närmare stadgas genom förordning, få ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen som skada, ådragen i militärtjänst (404/48), trafikför-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Stadgandena i 1 och 3 §§ tillämpas om en ansökan om handikappbidrag eller ett yrkande på en justering av bidraget anländer efter att lagen trätt i kraft.

5.

Lag**om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) 6 § 2 mom. 10 och 11 punkten och 11 § 1 mom. och 14 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 6 § 2 mom. 10 punkten i lag av den 28 juni 1993 (569/93) och 11 punkten i lag av den 5 februari 1988 (127/88) och 11 § 1 mom. i lag av den 5 februari 1982 (112/82) och 14 § 1 mom. i lag av den 22 december 1989 (1251/89), samt

fogas till 6 § 2 mom. en ny 12 punkt, som följer:

6 §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

10) stöd för hemvård av barn, partiellt stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92) eller vårdarvode som grundar sig på avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen;

11) handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/88); ej heller

12) förmån som betalas från utlandet och motsvarar sådant vårdbidrag, maketillägg eller barnstillägg som avses i 2 punkten och ej heller förmån som betalas från utlandet och motsvarar de förmåner som avses i 3, 4, 4 a samt 5—11 punkten.

11 §

Kostnaderna för bostadsbidraget fördelas så att staten svarar för 56,5 procent och kommunerna gemensamt för 43,5 procent. Kommunens andel bestäms enligt det sammanlagda beloppet

av de bostadsbidrag som varje månad utbetalts i kommunen. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de bostadsbidrag som skickats för utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

14 §

Om inte något annat stadgas i denna lag, iakttas dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i 28 §, 31 § 2 mom., 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a, 44—46, 67, 69—72, 74 b, 74 c och 75 §§, 79 § 1 och 4 mom., 80—83 och 84—87 §§, 88 § 2 och 3 mom. samt 88 a § folkpensionslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Denna lag tillämpas på bostadsbidrag vars utbetalning inleds eller vars belopp justeras sedan lagen trätt i kraft.

6.

Lag

om ändring av 25 § sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 25 § sådant detta lagrum lyder delvis ändrad genom lag av den 11 januari 1985 (32/85), som följer:

25 §

Vård som givits utomlands ersätts om den försäkrade vid en utlandsvistelse har insjuknat eller på grund av havandeskap eller barnsbörd blivit i behov av vård och den försäkrade inte har rätt till vård i det land där vården har givits. Likaså ersätts vård som den försäkrade blivit i behov av i närheten av riksgränsen och fått inom grannstatens område.

Vård som avses i 1 mom. ersätts högst till det belopp som skulle ha ersatts om vården givits i Finland. Kostnaderna för en utlandsresa ersätts inte i andra fall än sådana som avses i andra meningen i 1 mom.

Vid fastställandet av en förmån enligt denna lag kan en förmån som betalas från utlandet och motsvarar samma förmån eller någon annan förmån som skall beaktas enligt denna lag tas i betraktande. Förmånen kan även jämföras med lön som motsvarar en förmån som erhållits av en utländsk arbetsgivare eller en internationell organisation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Lagen tillämpas på en förmån som betalas för tiden efter att den har trätt i kraft och på kostnader som uppkommer sedan lagen trätt i kraft.

Helsingfors den 30 september 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

1.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) 26 § 1 mom. 1—3 punkt, 30 a § 5 mom., 39 § 3 mom. och 39 a § 2 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 26 § 1 mom. 1 punkten ändrad genom lag av den 28 juni 1993 (567/93), 2 punkten genom lag av den 28 juni 1993 (564/93) och 3 punkten genom lag av den 18 januari 1985 (53/85), 30 a § 5 mom. i lag av den 5 februari 1988 (123/88), 39 § 3 mom. i lag av den 30 december 1965 (705/65) och 39 a § 2 mom. i lag av den 26 juli 1985 (670/85), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den försäkrade varaktigt utgående:

1) pension och familjepension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande, företagarverksamhet eller verksamhet för förtroendevalda, uppdragsavtal med en kommun eller samkommun om familjevård som avses i 1 § familjevårdarlagen (312/92), eller på avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen;

2) olycksfallspension, familjepension, livränta och försörjningspension enligt den lagstadgade olycksfallsförsäkringen;

3) invalidpension och familjepension samt ersättning för förlorad inkomst enligt de olika lagarna om trafikförsäkring, den sistnämnda ersättningen dock endast till den del den betalas för längre tid än ett år;

Vid fastställande av tilläggsdel beaktas till den försäkrade varaktigt utgående:

1) pension och familjepension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande, företagarverksamhet eller verksamhet för förtroendevalda, uppdragsavtal med en kommun eller samkommun om familjevård som avses i 1 § familjevårdarlagen (312/92), avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen eller på tjänstgöring i en mellanstatlig organisation;

2) olycksfallspension, familjepension, livränta och försörjningspension enligt den lagstadgade olycksfallsförsäkringen samt motsvarande förmån som betalas från utlandet;

3) invalidpension och familjepension samt ersättning för förlorad inkomst enligt de olika lagarna om trafikförsäkring, den sistnämnda ersättningen dock endast till den del den betalas för längre tid än ett år, samt motsvarande förmån som betalas från utlandet.

30 a §

Om den försäkrade på grund av nedsatt funktionsförmåga eller särskilda kostnader som vållats av sjukdom eller skada har rätt att, på det sätt som närmare stadgas genom förordning, få ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen om skada, ådragen i militärtjänst, trafikförsäkringslagen (279/59) eller tidigare lagar som motsvarar dessa, har han inte på grund av samma skada rätt till vårdbidrag.

Om den försäkrade på grund av nedsatt funktionsförmåga eller särskilda kostnader som vållats av sjukdom eller skada har rätt att, på det sätt som närmare stadgas genom förordning, få ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen om skada, ådragen i militärtjänst, trafikförsäkringslagen (279/59) eller tidigare lagar som motsvarar dessa eller motsvarande ersättning från utlandet, har han inte på grund av samma skada rätt till vårdbidrag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Äger försäkrad jämlikt 15 § 1 eller 3 mom. sjukförsäkringslagen rätt till dagpenning för arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, inträder rätten till invaliditetspension tidigast vid ingången av månaden efter den, för vilken han sist hade ägt rätt till dagpenning.

Har den försäkrade med stöd av 15 § 1 eller 3 mom. sjukförsäkringslagen rätt till dagpenning för arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, inträder rätten till invaliditetspension tidigast vid ingången av månaden efter den, för vilken han sist var berättigad till dagpenning. *Har den försäkrade rätt att från utlandet få en förmån som motsvarar dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, beaktas den vid fastställandet av begynnelse tidpunkten för pensionen på samma sätt som dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, dock för högst den maximala betalningstiden enligt sjukförsäkringslagen. Förmånen kan även jämföras med lön som motsvarar en dylik förmån.*

39 a §

Individuell förtidspension utbetalas inte för den kalendermånad under vilken den försäkrade har åmjutit dagpenning enligt sjukförsäkringslagen.

Individuell förtidspension utbetalas inte för den kalendermånad under vilken den försäkrade har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller en motsvarande förmån som betalas från utlandet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Den ersättning för förlorad inkomst som avses i 26 § 1 mom. 3 punkten räknas som inkomst i enlighet med nämnda punkt om skadan har inträffat den 1 januari 1995 eller senare. Om pension har beviljats innan denna lag träder i kraft, beaktas de förmåner som avses i 26 § 1 mom. 1—3 punkten och såsom inkomst vid justering av pension sedan lagen trätt i kraft. Dessutom tillämpas vad som stadgas i 2, 3 och 5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av folkpensionslagen (547/93).

Stadgandena i 30 a § 5 mom., 39 § 3 mom. och 39 a § 2 mom. i denna lag tillämpas när en ansökan om förmån eller ett yrkande på justering av vårdbidrag anländer den 1 januari 1995 eller senare.

2.

Lag**om ändring av familjepensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i familjepensionslagen av den 17 januari 1969 (38/69) 8 § 1 mom. 2 punkten, 9 a § 2 mom., i 9 b § det inledande stycket, 12 § 1 mom. 3 punkten, 13 § 2 mom., 15 b § 3 mom. 10 och 12 punkten, 20 § 2 mom., 21 § 4 mom., 22 § 2 mom., 25 § 1 mom. 4 punkten och 26 § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 8 § 1 mom. 2 punkten i den nämnda lag av den 23 oktober 1992, 9 a § 2 mom. och 9 b § det inledande stycket i lag av den 26 juli 1985 (673/85), 12 § 1 mom. 3 punkten i lag av den 28 juli 1978 (589/78), 13 § 2 mom., i den nämnda lag av den 26 juli 1985, 15 b § 3 mom. 10 och 12 punkten i lag av den 28 juni 1993 (548/93), 20 § 2 mom., 21 § 4 mom., 22 § 2 mom., 25 § 1 mom. 4 punkten och 26 § 2 mom. i lag av den 9 februari (104/90), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Barn äger rätt till barnpension:

2) om det har fyllt 16 men inte 21 år och bedriver heltidsstudier eller får yrkesutbildning och inte uppbär folkpension.

8 §

Barn äger rätt till barnpension:

2) om det har fyllt 16 men inte 21 år och bedriver heltidsstudier eller genomgår yrkesutbildning och inte uppbär folkpension eller motsvarande pension från utlandet.

9 a §

Till änka som åtnjuter invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) utges i begynnelsepension likvärd endast det belopp varmed begynnelsepensionen skulle överstiga nämnda pension.

Till en efterlevande make som får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) *eller motsvarande pension från utlandet betalas i begynnelsepension likvärd endast det belopp med vilket begynnelsepensionen skulle överstiga nämnda pension.*

9 b §

Änkan har rätt till fortsättningspension under förutsättning att hon inte åtnjuter invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen,

En efterlevande make som inte får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet har rätt till fortsättningspension,

Rätt till barnpension upphör:

3) om barnet beviljas invaliditetspension i enlighet med folkpensionslagen.

12 §

Rätt till barnpension upphör:

3) om barnet beviljas invaliditetspension i enlighet med folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Likaså upphör änkas rätt till fortsättningspension, då henne beviljas invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen. Änkas rätt till sådan fortsättningspension som betalas enligt 9 b § 1 punkten upphör även då hon inte längre har att försörja barn under 16 år som är berättigat till barnpension.

Likaså upphör rätten till fortsättningspension för en efterlevande make som beviljas invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen *eller motsvarande pension som betalas från utlandet*. En efterlevande makes rätt till sådan fortsättningspension som betalas enligt 9 b § 1 punkten upphör även då den efterlevande inte längre har att försörja barn under 16 år som är berättigat till barnpension.

15 b §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

10) stöd för vård i hemmet av barn, åldringar eller handikappade;

12) familjepension som betalas från utlandet och som beviljats efter samma förmånsåttare.

Som årsinkomst räknas likväl inte:

10) stöd för hemvård av barn eller partiellt stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92);

12) familjepension som betalas från utlandet och som beviljats efter samma förmånsåttare *eller därmed jämförbar fortlöpande förmån, dock så, att sådan familjepension enligt 26 § 1 mom. 1 punkten folkpensionslagen som grundar sig på tjänstgöring i en mellanstatlig organisation som avses i 5 § 2 mom. lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/93) samt familjepensioner som avses i 2 och 3 punkten i samma moment inte räknas som inkomst.*

20 §

Ett barn som får invaliditetspension enligt folkpensionslagen har inte rätt till barnpension.

Ett barn som får invaliditetspension enligt folkpensionslagen *eller motsvarande pension som betalas från utlandet har inte rätt till barnpension.*

21 §

En efterlevande make som får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) har inte rätt till efterlevandepension. Till en efterlevande make som får ovannämnd pension betalas dock i begynnelsepen sion det belopp med vilket begynnelsepen sionen skulle överstiga en sådan pension.

En efterlevande make som får invaliditets- eller arbetslöshetspension eller förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen eller frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77) *eller motsvarande pension från utlandet har inte rätt till efterlevandepension*. Till en efterlevande make som får ovan nämnd pension betalas dock i begynnelsepen sionen det belopp med vilket begynnelsepen sionen skulle överstiga en sådan pension.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

Får den efterlevande maken efterlevandepension enligt denna lag på basis av ett tidigare äktenskap, har den efterlevande inte rätt till någon ny familjepension.

Får den efterlevande maken efterlevandepension enligt denna lag på basis av ett tidigare äktenskap eller motsvarande pension från utlandet, har den efterlevande inte rätt till någon ny familjepension.

25 §

Rätten till barnpension upphör vid ingången av månaden efter den då:

Rätten till barnpension upphör vid ingången av månaden efter den då:

4) barnet beviljas invaliditetspension enligt folkpensionslagen eller då

4) barnet beviljas invaliditetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension från utlandet, eller då

26 §

Rätten till fortsättningspension upphör om den efterlevande maken beviljas förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen. Fortsättningspension betalas inte för den tid för vilken den efterlevande får invaliditets- eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen.

Rätten till fortsättningspension upphör om den efterlevande maken beviljas förtida ålderdomspension enligt folkpensionslagen *eller en sådan pension som motsvarar ålderdomspension eller förtida ålderdomspension och betalas från utlandet*. Fortsättningspension betalas inte för den tid för vilken den efterlevande får invaliditets- eller arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen eller motsvarande pension som betalas från utlandet.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.
Genom denna lag upphävs 1 § 1 mom. lagen den 23 oktober 1992 om ändring av familjepensionslagen (947/92).*

Genom denna lag upphävs 15 b § 3 mom. 10 punkten lagen den 28 juni 1993 om ändring av familjepensionslagen (568/93).

Denna lag tillämpas när en pensionsansökan anländer den 1 januari 1995 eller senare. Dessutom tillämpas vad som stadgas i 2—5 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av familjepensionslagen (548/93).

3.

Lag**om ändring av 6 § lagen om vårdbidrag för barn**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 6 § lagen den 4 juli 1969 om vårdbidrag för barn (444/69),
sådant detta lagrum lyder i lag av den 4 januari 1974 (10/74), som följer:

Gällande lydelse

6 §
Kostnaderna för vårdjdraget erlägges av
folkpensionanstaltens medel.

Föreslagen lydelse

6 §
De kostnader som folkpensionsanstalten
åsamlas av vårdbidraget betalas av statens
medel. Staten betalar i förskott 90 procent av
beloppet av de vårdbidrag som skickats för
utbetalning. Omkostnaderna för verkställighe-
ten av denna lag räknas som folkpensionsans-
taltens omkostnader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

4.

Lag**om ändring av lagen om handikappbidrag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 § 4 mom. och 6 § lagen den 5 februari 1988 om handikappbidrag (124/88) samt
fogas till 1 § sådant detta lagrum lyder delvis ändrat genom i lag av den 30 december 1993
(1577/93) ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

En person har inte rätt till handikappbidrag
enligt denna lag om han får en förmån som kan
jämföras med handikappbidrag som betalas
från utlandet eller med de pensioner som nämns
i 1 mom.

3 §

Har någon på grund av nedsatt funktions-
förmåga, särskilda kostnader eller men som
beror på sjukdom eller skada rätt att, på det
sätt som närmare stadgas genom förordning, få

Har någon på grund av nedsatt funktions-
förmåga, särskilda kostnader eller men som
beror på sjukdom eller skada rätt att, på det
sätt som närmare stadgas genom förordning, få

Gällande lydelse

ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48), trafikförsäkringslagen (279/59) eller motsvarande tidigare lagar, har han inte på grund av samma skada rätt till handikappbidrag.

Föreslagen lydelse

ersättning enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48), trafikförsäkringslagen (279/59) eller motsvarande tidigare lagar eller motsvarande ersättning från utlandet, har han inte på grund av samma skada rätt till handikappbidrag.

6 §

De kostnader som handikappbidraget medför betalas av folkpensionsanstaltens medel.

De kostnader som handikappbidraget åsamkar folkpensionsanstalten ersätts av statens medel. Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de handikappbidrag som skickats för utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Stadgandena i 1 och 3 §§ tillämpas om en ansökan om handikappbidrag eller ett yrkande på en justering av bidraget anländer efter att lagen trätt i kraft.

5.

Lag**om ändring av lagen om bostadsbidrag för pensionstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 28 juli 1978 om bostadsbidrag för pensionstagare (591/78) 6 § 2 mom. 10 och 11 punkten och 11 § 1 mom. och 14 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 6 § 2 mom. 10 punkten i lag av den 28 juni 1993 (569/93) och 11 punkten i lag av den 5 februari 1988 (127/88) och 11 § 1 mom. i lag av den 5 februari 1982 (112/82) och 14 § 1 mom. i lag av den 22 december 1989 (1251/89), samt

fogas till 6 § 2 mom. en ny 12 punkt, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse:*

6 §

Som årsinkomst räknas likväl inte:

Som årsinkomst räknas likväl inte:

10) stöd för hemvård av barn, partiellt stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92) eller vårdarvode som grundar

10) stöd för hemvård av barn, partiellt stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92) eller vårdarvode som grundar

Gällande lydelse

sig på avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen; *ej heller*

11) handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/88);

Föreslagen lydelse

sig på avtal om närståendevård som avses i 27 b § socialvårdslagen;

11) handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/88); *ej heller*

12) *förmån som betalas från utlandet och motsvarar sådant vårdbidrag, maketillägg eller barntillägg som avses i 2 punkten och ej heller förmån som betalas från utlandet och motsvarar de förmåner som avses i 3, 4, 4 a samt 5—11 punkten.*

11 §

Kostnaderna för bostadsbidraget fördelas så att staten svarar för 56,5 procent och kommunerna gemensamt för 43,5 procent. Kommunens andel bestäms enligt det sammanlagda beloppet av de bostadsbidrag som varje månad utbetalts i kommunen.

Kostnaderna för bostadsbidraget fördelas så att staten svarar för 56,5 procent och kommunerna gemensamt för 43,5 procent. Kommunens andel bestäms enligt det sammanlagda beloppet av de bostadsbidrag som varje månad utbetalts i kommunen. *Staten betalar i förskott 90 procent av beloppet av de bostadsbidrag som skickats för utbetalning. Omkostnaderna för verkställigheten av denna lag räknas som folkpensionsanstaltens omkostnader.*

14 §

Om inte något annat stadgas i denna lag, iakttas dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i 28 §, 31 § 2 mom., 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40—42, 43, 43 a, 44—46, 67, 69—72, 74 b, 74 c och 75 §§, 79 § 1 och 4 mom., 80—83 och 84—87 §§, 88 § 2 och 3 mom. samt 88 a § folkpensionslagen. *Framställning eller ansökan om undanröjande av beslut i de fall som avses i 74 § 1 mom. i nämnda lag skall likväl behandlas av prövningsnämnden.*

Om inte något annat stadgas i denna lag, iakttas dessutom i tillämpliga delar vad som stadgas i 28 §, 31 § 2 mom., 35, 37—39, 39 a, 39 b, 40, 42, 43, 43 a, 44—46, 67, 69—72, 74 b, 74 c och 75 §§, 79 § 1 och 4 mom., 80—83 och 84—87 §§, 88 § 2 och 3 mom. samt 88 a § folkpensionslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Denna lag tillämpas på bostadsbidrag vars utbetalning inleds eller vars belopp justeras sedan lagen trätt i kraft.

6.

Lag**om ändring av 25 § sjukförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/63) 25 § sådant detta lagrum lyder delvis ändrad genom lag av den 11 januari 1985 (32/85), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse:

25 §

Angående erläggande i utlander av förmåner enligt denna lag och angående ersättande av vård, som i utlandet givits försäkrad, stadgas i förordning.

Har försäkrad insjuknar eller till följd av havandeskap eller barnsbörd blivit i behov av vård i närheten av riksgränsen och åtnjutit vård inom grannstas område, utges ersättning för där given vård med högst det belopp som skulle ha utgetts om vården givits i Finland. Dessutom betalas dagpenning samt moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning för motsvarande tid.

Vård som givits utomlands ersätts om den försäkrade vid en utlandsvistelse har insjuknat eller på grund av havandeskap eller barnsbörd blivit i behov av vård och den försäkrade inte har rätt till vård i det land där vården har givits. Likaså ersätts vård som den försäkrade blivit i behov av i närheten av riksgränsen och fått inom grannstatens område.

Vård som avses i 1 mom. ersätts högst till det belopp som skulle ha ersatts om vården givits i Finland. Kostnaderna för en utlandsresa ersätts inte i andra fall än sådana som avses i andra meningen i 1 mom.

Vid fastställandet av en förmån enligt denna lag kan en förmån som betalas från utlandet och motsvarar samma förmån eller någon annan förmån som skall beaktas enligt denna lag tas i betraktande. Förmånen kan även jämföras med lön som motsvarar en förmån som erhållits av en utländsk arbetsgivare eller en internationell organisation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Lagen tillämpas på en förmån som betalas för tiden efter att den har trätt i kraft och på kostnader som uppkommer sedan lagen trätt i kraft.
